

**Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova**

**Predlog osnove za vođenje pregovora i zaključivanje
Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o osnivanju i
djelatnostima Francuske agencije za razvoj, Institucije Proparco (Grupa AFD) i Francuske
Ekspertize u Crnoj Gori**

Januar 2020. godina

I Ustavni osnov

Osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o osnivanju i djelatnostima Francuske agencije za razvoj, Institucije Proparco (Grupa AFD) i Francuske Ekspertize u Crnoj Gori sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja odnosa sa Republikom Francuskom

Crna Gora i Republika Francuska, saveznice u okviru NATO od 2017. godine, imaju tradicionalno prijateljske odnose, čije odrednice su veoma dobra politička i multilateralna saradnja. Takođe, Francuska pruža kontinuiranu podršku Crnoj Gori u oblasti evropskih integracija od samog početka reformskih i integracionih procesa, naročito u oblastima koje se odnose na modernizaciju javne uprave, upravljanje teritorijalnim zajednicama, poljoprivredu, spoljnu trgovinu i zaštitu životne sredine. Francuski međunarodni tehnički ekspert je odnedavno angažovan pri Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore za pitanja primjene poglavlja 24 (pravda, sloboda i bezbjednost).

Imajući u vidu da Crna Gora i Republika Francuska žele da unaprijede saradnju u svim oblastima od obostranog interesa, postoji potreba za definisanjem sporazuma koji će prepoznati, intenzivirati i proširiti ekonomsku i finansijsku saradnju između dvije zemlje.

U tom kontekstu, francuska strane je predložila je zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o osnivanju i djelatnostima Francuske agencije za razvoj, Institucije Proparco (Grupa AFD) i Francuske Ekspertize u Crnoj Gori i ponudila Nacrt tog sporazuma.

III Razlozi za zaključivanje međunarodnog ugovora

Francuska agencija za razvoj i njen ogranak specijalizovan za finansiranje razvoja privatnog sektora - Društvo za promociju i učešće u ekonomskoj saradnji „PROPARCO“, čineći zajedno Grupu AFD, je industrijska i trgovinska javna ustanova pod pokroviteljstvom Ministarstva Evrope i spoljnih poslova, Ministarstva ekonomije i finansija, Ministarstva za prekomorske teritorije i Ministarstva unutrašnjih poslova, koja sprovodi politiku pomoći razvoju Republike Francuske, djeluje pod kontrolom ovih ministarstava i tijesno sa njima sarađuje. Grupa AFD je u samom centru francuskog sistema državne pomoći za zemlje u razvoju i posluje u više od 80 zemalja kroz mrežu od oko šezdeset lokalnih predstavništava. Takođe, „Ekspertiza Francuske“ je operator francuske države u domenu međunarodne tehničke saradnje i doprinosi, zajedno sa aktivnostima Grupe AFD, ostvarivanju ciljeva međunarodne solidarnosti i razvojne politike Francuske.

Zaključivanje sporazuma omogućiće da Grupa AFD i Ekspertiza Francuske pruže finansijsku i tehničku pomoć Crnoj Gori u skladu sa ciljevima ekonomskog, socijalnog i održivog razvoja Crne Gore, kao i da pruži podršku realizaciji Ciljeva održivog razvoja.

Sporazumom se definišu pravni, finansijski i poreski uslovi za osnivanje predstavništava Grupe AFD i Ekspertize Francuske u Crnoj Gori, kao i način njihovog djelovanja. Osnovna djelatnost jeste obezbjeđenje Crnoj Gori finansijske, tehničke i svake druge vrstu pomoći u obliku donacija, garancija, privatnim ili javnim finansijskim i bankarskim institucijama, kao i nacionalnim, stranim ili međunarodnim udruženjima ili organizacijama ili bilo kom pravnom licu koji ima sjedište u Crnoj Gori; ulaganje u investicione fondove, kao i pružanje usluga iz oblasti konsaltinga, tehničke podrške, obuke ili izrade studija.

U cilju sprovođenja svojih aktivnosti u Crnoj Gori, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske, mogu slati u Crnu Goru i svoje privremene misije.

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori

Sa francuskom stranom će se jasno definisati odredbe koje se tiču pravnog statusa Grupe AFD i Francuske Ekspertize i statusa inostranih i lokalno zaposlenih, članova porodice inostranih zaposlenih, kao i djelatnosti odobrenih u Crnoj Gori, o čemu je bilo riječi na pripremnom sastanku sa predstavnicima nadležnih ministarstava radi usaglašavanja stavova crnogorske strane, održanog u Ministarstvu vanjskih poslova 26. novembra 2019. godine. Pri tome će se imati u vidu stavovi koje su u mišljenjima na nacrt sporazuma saopštila nadležna ministarstva, a koja se daju u prilogu (dopisi Ministarstva finansija, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Centralne banka, a Ministarstvo unutrašnjih poslova je dostavilo komentare elektronskim putem).

V Procjena potrebnih sredstava za izvršenje Sporazuma

Za izvršenje ovog Sporazuma nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava.

VI Potreba usaglašavanja propisa

Zaključivanjem ovog Sporazuma nije potrebno vršiti izmjene zakona i drugih propisa.

VII Predlog sastava delegacije i troškovi pregovora Za članove delegacije za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o osnivanju i djelatnostima Francuske agencije za razvoj, Institucije Proparco (Grupa AFD) i Francuske Ekspertize u Crnoj Gori određeni su:

- Tatjana Raspopović, generalna direktorica za međunarodno pravne poslove, Ministarstvo vanjskih poslova, šef delegacije
- mr Miljan Mugoša, direktor Direkcije za ekonomsku i kulturnu diplomatiju Ministarstvo vanjskih poslova,
- Jelena Milačić, direktorica Direkcije za razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć, Ministarstvo vanjskih poslova,
- Isidora Dabović, II sekretarka u Generalnom direktoratu za ekonomsku i kulturnu diplomatiju, Ministarstvo vanjskih poslova,
- Jovica Petričević, načelnik Direkcije za poreski sistem i poresku politiku, Ministarstvo finansija,
- Antoaneta Krivokapić, samostalna savjetnica I u Direktoratu za poreski i carinski sistem, Ministarstvo finansija,

- Gordana Balan, samostalna savjetnica I u Direktoratu za poreski i carinski sistem , Ministarstvo finansija Crne Gore,
- Danka Tomić, načelnica Direkcije za međunarodnu saradnju, Ministarstvo unutrašnjih poslova,
- Dragan Dašić, načelnik Direkcije za strance, migracije i readmisiju, Ministarstvo unutrašnjih poslova,
- Maja Ivanović, savjetnica direktora za finansijsku stabilnost, istraživanja i statistiku, Centralna banka.

Prilog: Nacrt sporazuma na crnogorskom jeziku

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE FRANCUSKE
I
VLADE CRNE GORE

O OSNIVANJU I DJELATNOSTIMA FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ, INSTITUCIJE
PROPARCO (GRUPA AFD)
I FRANCUSKE EKSPERTIZE
U CRNOJ GORI

VLADA CRNE GORE

I

VLADA REPUBLIKE FRANCUSKE,

U daljem tekstu ovog Sporazuma „**Strane**“,

Imajući u vidu da su Francuska i Crna Gora podstaknute željom da ojačaju svoje prijateljske veze i saradnju

Pozdravljajući zajedničku želju da intenziviraju i prošire ekonomsku i finansijsku saradnju između dvije zemlje;

Potvrđujući da Francuska agencija za razvoj (u daljem tekstu „**AFD**“) i njen ogranak specijalizovan za finansiranje razvoja privatnog sektora - Društvo za promociju i učešće u ekonomskoj saradnji (u daljem tekstu „**PROPARCO**“), čineći zajedno Grupu AFD (u daljem tekstu „**Grupa AFD**“), kao i Francuska agencija za međunarodnu tehničku saradnju, specijalizovana za promociju tehničke pomoći i francuske javne međunarodne tehničke

saradnje u inostranstvu (u daljem tekstu **“Ekspertiza Francuske”**), razvijaju svoje djelatnosti na teritoriji Crne Gore;

Podsjećajući, s jedne strane, da je Grupa AFD, u samom centru francuskog sistema državne pomoći za zemlje u razvoju i da posluje u više od 80 zemalja kroz mrežu od oko šezdeset lokalnih predstavništava;

I, s druge strane, da je Francuska Ekspertiza operator francuske države u domenu međunarodne tehničke saradnje i da doprinosi, zajedno sa aktivnostima Grupe AFD, ostvarivanju ciljeva međunarodne solidarnosti i razvojne politike Francuske;

Podsjećajući da se AFD, kao industrijska i trgovinska javna ustanova:

- bori protiv siromaštva, podržava ekonomski rast i učestvuje u zaštiti svjetskih javnih dobara u zemljama u razvoju, u zemljama u ubrzanom razvoju i na francuskim prekomorskim teritorijama;
- nalazi pod pokriviteljstvom Ministarstva Evrope i spoljnih poslova, Ministarstva ekonomije i finansija, Ministarstva za prekomorske teritorije i Ministarstva unutrašnjih poslova i sprovodi politiku pomoći razvoju Republike Francuske, te da djeluje pod kontrolom ovih ministarstava i tijesno sa njima sarađuje;
- djeluje prevashodno u okviru prioritetnog investicionog programa Država prijema putem subvencija, dugoročnih zajmova i garancija datih državama, lokalnim samoupravama, javnim ili privatnim finansijskim preduzećima i institucijama, kao i u okviru učešća u kapitalu u privrednim društvima koja posluju u zonama djelovanja AFD-a;
 - nudi takođe konsultantske usluge, obuku i tehničku pomoć;
 - Napominjući da je PROPARCO, osnovan 1977. godine u formi kompanije po francuskom zakonu:
 - institucija finansiranja razvoja, u većinskom vlasništvu AFD koji je ujedno obezbijedio i sve kadrove;
 - ima za glavni cilj da pospješi privatna ulaganja u zemlje u razvoju i u zemlje u ubrzanom razvoju u oblasti ekonomskog razvoja, održivog razvoja i realizacije Ciljeva održivog razvoja (COR);
 - finansira ekonomski isplative, socijalno pravične, ekološki održive i i finansijski profitabilne djelatnosti;
 - ulaže u geografsko područje počev od velikih zemalja u ubrzanom razvoju do najsiromašnijih zemalja, zahtijevajući visok stepen društvene i ekološke odgovornosti;
 - nudi čitav spektar finansijskih instrumenata kako bi se zadovoljile specifične potrebe privatnih investitora u zemljama u razvoju (zajmove, kapital, kvazi kapital, garancije i finansijski inženjering);

- postupa isključivo kada nijedna druga lokalna finansijska institucija nije u mogućnosti da ponudi slične finansijske proizvode i usluge, ili kada lokalne finansijske institucije imaju potrebu za dodatnom pomoći kako bi obezbijedile finansiranje;
- Podsjećajući da Ekspertiza Francuske, entitet javnog sektora, osnovan 2014. godine:
- stavlja na raspolaganje francusku i međunarodnu ekspertizu kako bi podržala definisanje i sprovođenje javnih politika koje odgovaraju institucionalnim, ekonomskim, demografskim, socijalnim i ekološkim zahtjevima;
- postupa u cilju ojačanja javnih politika partnerskih zemalja, te zajedno sa državama korisnicama i donatorima, u glavnim fazama projektnog ciklusa (identifikovanje, definisanje, implementacija i praćenje) predlaže široku lepezu usluga (stavlja kratkoročno i dugoročno na raspolaganje svoju ekspertizu, organizuje radionice, seminare, obuke, studijske posjete, itd.) pri čemu se oslanja na integrativni pristup javnim politikama;
- pruža stručnost i podršku nacionalnim organima u definisanju i implementaciji javnih politika u okviru međunarodnih projekata vezanih za javno finansiranje od strane Francuske i evropskih zemalja, razvojnih banaka, zemalja korisnica ili za finansiranje iz privatnih fondova ;
- Podsjećajući da je u zajedničkom interesu Strana da zaključe ovaj porazum kako bi se Grupi AFD i Ekspertizi Francuske omogućilo da pruži finansijsku i tehničku pomoć Crnoj Gori, a u skladu sa ciljevima ekonomskog i socijalnog razvoja Crne Gore;

Podsjećajući da Vlada Crne Gore želi da odobri određene privilegije i olakšice Grupi AFD i Ekspertizi Francuske kako bi se olakšalo ispunjenje njihovih zadataka u oblasti politike Crne Gore o finansiranju razvoja;

Shodno tome, a na osnovu poštovanja principa nezavisnosti, suverene jednakosti i nemiješanja u unutrašnje poslove,

Saglasile su se o sljedećem:

ČLAN 1. – PREDMET SPORAZUMA

Crna Gora je saglasna da Grupa AFD i Ekspertiza Francuske pruže finansijsku i tehničku pomoć i da investiraju u Crnu Goru.

Ovaj Sporazum ima za cilj da precizno definiše pravila koja se primjenjuju na osnivanje i djelatnost Grupe AFD i Ekspertize Francuske u Crnoj Gori. On definiše naročito pravne, fiskalne i finansijske uslove koji se odnose na status i aktivnosti predstavništva Grupe AFD i Ekspertize Francuske u toj zemlji.

ČLAN 2. – PRAVNI STATUS GRUPE AFD I EKSPERTIZE FRANCUSKE

Grupa AFD i Ekspertiza Francuske a posjeduju pravna svojstva i pravnu sposobnost neophodna za obavljanje svoje djelatnosti u Crnoj Gori, i u tom svojstvu, mogu da zaključuju ugovore, stiču i ustupajupokretnu i nepokretnu imovinu, te da učestvuju u pravnom prometu.

Grupa AFD i Ekspertiza Francuske imaju pravo da:

- a) vrše sve aktivnosti potrebne za ispunjenje ciljeva bliže opisanih u ovom Sporazumu;
- b) pregovaraju i zaključuju sve vrste ugovora, konvencija i sporazuma;
- c) prihvataju sve vrste garancija ili obezbjeđenja;
- d) zaposle crnogorske, francuske ili državljane treće države.

ČLAN 3 – DJELATNOSTI GRUPE AFD I EKSPERTIZE FRANCUSKE ODOBRENE U CRNOJ GORI

3.1 U skladu sa zakonodavstvom Crne Gore i ako ovim Sporazumom nije drukčije određeno, AFD Grupa i Ekspertiza Francuske mogu da:

- a) odobre Crnoj Gori finansijsku, tehničku i svaku drugu vrstu pomoći u obliku donacija, garancija, u eurima, američkim dolarima ili bilo kojoj drugoj valuti, privatnim ili javnim finansijskim i bankarskim institucijama, kao i nacionalnim, stranim ili međunarodnim udruženjima ili organizacijama ili bilo kom pravnom licu koji ima sjedište u Crnoj Gori;
- b) slobodno stiču udio u kapitalu bilo kojeg privrednog društva (u bilo kojem obliku) od bilo kog prodavca, da ulažu u investicione fondove, da prenose ili ustupaju svoje učešće ili udjele bilo kom licu crnogorske ili neke druge nacionalnosti;
- c) pružaju usluge iz oblasti konsaltinga, tehničke podrške, obuke ili izrade studija za javna ili privatna pravna lica.

3.2 Svaka od gore navedenih aktivnosti će biti predmet posebnog ugovora ili konvencije u kojima će se definisati prava i obaveze strana uključenih u predmetnu aktivnost ili posao. Svaka Strana se obavezuje da će učiniti sve što je u njenoj moći kako bi se olakšalo eventualno obavljanje formalnosti neophodnih za važnost ili stupanje na snagu takvog ugovora ili konvencije.

3.3 Vršenje djelatnosti Grupe AFD i Ekspertize Francuske u Crnoj Gori ne zahtjeva nikakva zakonodavna, regulatorna ili administrativna odobrenja.

3.4 Sporazumi i ugovori koje AFD zaključuje sa Crnom Gorom ili bilo kojom javnom ili privatnom crnogorskom ustanovom u okviru svojih djelatnosti, biće potpisivani na francuskom i na zvaničnom jeziku države u kojoj struktura ima svoje sjedište i neće biti potrebna ovjera prevoda

teksta na neki drugi jezik kod sudskog prevodioca, niti solemnizacija kod javnog bilježnika kako bi važnost i pravna dejstva tih ugovora i konvencija bili ostvareni.

3.5 Djelatnosti iz sporazuma i ugovora zaključenih između AFD i Crne Gore, ili bilo kog drugog javnog ili privatnog crnogorskog pravnog lica, biće uređene zakonima Francuske i spadaju pod nadležnost francuske jurisdikcije ili međunarodnog arbitražnog suda koji će zajednički biti opredijeljen, dok će se presude ili arbitražne presude donijete od strane bilo kog drugog organa za rješavanje sporova biti u potpunosti priznate i izvršene na teritoriji Crne Gore.

ČLAN 4 – ODSUSTVO PRIMJENE BANKARSKE REGULATIVE

4.1 Djelatnosti i aktivnosti AFD Grupe i Ekspertize Francuske smatraju se pripremljenim, odlučenim i sprovedenim iz njihovog poslovnog sjedišta koje se nalazi u Francuskoj.

4.2 Grupa AFD, Ekspertiza Francuske i njihova Predstavništva definisana u članu 7. ovog Sporazuma nemaju, u Crnoj Gori, status banke, niti bilo koje druge finansijske institucije. Iz tog razloga ne podliježu odredbama bankarske regulative koja se primjenjuje na banke i finansijske institucije koje imaju poslovno sjedište ili obavljaju djelatnost na teritoriji Crne Gore.

Naročito, AFD i Ekspertiza Francuske su na teritoriji Crne Gore izuzete od (i) obaveze prijavljivanja poreza, (ii) obaveze posjedovanja bankarskih odobrenja i licenci, (iii) svih obaveza u oblasti upravljanja rizicima, (iv) svih prudencijalnih obaveza, (v) svih obaveza klasifikovanja potraživanja i dugovanja i stvaranja rezervi za namirenje takvih potraživanja i dugovanja (vi) svih administrativnih obaveza ili troškova koji proističu iz zakona i propisa na snazi u Crnoj Gori.

ČLAN 5 – KONVERTIBILNOST I PRENOS SREDSTAVA

5.1 U skladu sa ovim Sporazumom, Vlada Crne Gore, odobrava da:

(i) svi korisnici finansiranja koje Grupa AFD ili Ekspertize Francuske dodjeljuje, kao i garanti tog finansiranja,

(ii) svaka crnogorska ili inostrana banka posrednik koja posreduje u prenosu sredstava, kao i

(iii) Grupa AFD i Ekspertiza Francuske,

mogu da konvertuju u stranu valutu, po kursu koji je ugovoren izmjeđu ustanove koja se bavi mjenjačkim poslovima i vlasnikom sredstava ili koji je objavila Banka Crne Gore na dan konverzije i da izvrše prenos sredstava van teritorije Crne Gore bez ikakvih ograničenja i formalnosti, svih iznosa koji dospijevaju u korist Grupe AFD ili Ekspertize Francuske, odnosno iznose koji odgovaraju otplati finansiranja, i to i glavnici, i kamati, zateznoj kamati, sporednim troškovima, kao i svih ostalih iznosa koji dospijevaju na ime djelatnosti ili obavljanja aktivnosti Grupe AFD ili Ekspertize Francuske u Crnoj Gori.

5.2 Grupa AFD i Ekspertiza Francuske takođe imaju odobrenje da posjeduju račune u Crnoj Gori u bilo kojoj valuti, kao i da konvertuju u stranu valutu prema kursu ugovorenom između ustanove koja se bavi mjenjačkim poslovima i vlasnikom sredstava ili kursu koji je objavila Banka Crne Gore na dan konverzije, da slobodno, bez ograničenja ili predhodnih formalnosti, vrše transfer van teritorije Crne Gore svih iznosa koji su prostekli iz prodaje učešća, pokretne ili nepokretne imovine, dividendi i drugih raspodjela dobiti, profita, kapitalne dobiti, svaki prihod od realizacije i uopšte svaki prihod, proviziju ili sredstva bilo koje vrste, uključujući i obeštećenja proistekla iz sudske ili arbitražne odluke, kada su takva sredstva u vezi sa glavnim ili sporednim predmetom ulaganja ili poslovanja Grupe AFD, ili Ekspertize Francuske u Crnoj Gori, ili sa njihovom realizacijom.

5.3 Grupa AFD i Ekspertiza Francuske imaju pravo, ukoliko je primenljivo, prilikom odobravanja kredita ili bilo koje druge finansijske, kreditne ili mjenjačke operacije, direktnog plaćanja dobavljačima ili saugovaračima crnogorskog zajmoprimca ili korisnika, koji ne boravi na teritoriji Crne Gore, kada koristi ta sredstva za sticanje dobara i usluga koje nijesu iz Crne Gore, na direktnu nadoknadu njihovih finansiranja devizama koje se nalaze van Crne Gore, ukoliko je potrebno.

5.4 Banke koje imaju akreditaciju za rad u Crnoj Gori imaju odobrenje da:

- a) izvrše konverziju sredstava dobijenih od dužnika Grupe AFD ili Ekspertize Francuske u bilo koju stranu valutu, po kursu promjene deviza koji je ugovoren između ustanove koja se bavi mjenjačkim poslovima i vlasnikom sredstava, ili koji je objavila Banka Crne Gore na dan konverzije i
- b) da izvrše prenos tih sredstava na bankovne račune Grupe AFD ili Ekspertize Francuske u inostranstvu (posebno u Francusku i u Sjedinjene Američke Države).

5.5. U slučaju da crnogorske banke odbiju da izvrše transfer ili konverziju, ili nemaju dovoljno sredstava da izvrše transfer ili konverziju, ili ako, iz bilo kog razloga, crnogorske banke nemaju odobrenje da izvrše konverziju sredstava Grupe AFD ili Ekspertize Francuske i da izvrše transfer ka inostranstvu, Vlada Crne Gore će (posredstvom Centralne Banke Crne Gore) učiniti sve što je moguće da u najkraćem mogućem roku i uz primjenu odgovarajućih mjera, izvrši konverziju pomenutih deviznih sredstava, po deviznom kursu koji je Centralna Banka Crne Gore objavila na dan konverzije i da izvrši transfer na inostrane bankovne račune Grupe AFD i Ekspertize Francuske.

ČLAN 6 – PORESKI STATUS

6.1. Grupa AFD i Ekspertiza Francuske, njihova imovina, prihodi, aktivnosti, poslovi i transakcije u Crnoj Gori se izuzimaju od svih direktnih i indirektnih poreza i poreskih obaveza (uključujući, a ne ograničavajući se samo na porez na dodatu vrijednost), svih doprinosa bilo koje vrste, svih poreza po odbitku na kamatu kao i na sve vrste naknada, bilo da je nacionalna, lokalna, regionalna ili međunarodna.

6.2. Poreske olakšice navedene u članu 6.1. ovog Sporazuma se naročito primjenjuju na:

a) sve vrste direktnih ili indirektnih poreza koji proističu iz ovog Sporazuma ili iz izvršenja ugovorenih ili potpisanih sporazuma u okviru aktivnosti Grupe AFD i Ekspertize Francuske u skladu sa članom 3.1. ovog Sporazuma;

b) plate i sve vrste zarada Grupa AFD ili Ekspertize Francuske koje za vršenje aktivnosti predviđenih u članu 3.1. ovog Sporazuma isplaćuju svojim zaposlenima koji nisu državljani ili rezidenti Crne Gore.

6.3. Nijedno privatno ili javno društvo ili preduzeće koje isplaćuje kamate, dividende, provizije, honorare ili bilo koja druga sredstva Grupi AFD ili Ekspertizi Francuske nije u obavezi da zadrži niti odbije bilo kakve poreze ili bilo koji iznos na svotu koja treba se uplati Grupi AFD ili Ekspertizi Francuske.

6.4. Grupa AFD i Ekspertiza Francuske su izuzete od obaveze prijave poreza.

ČLAN 7 – LOKALNO PREDSTAVNIŠTVO GRUPE AFD I EKSPERTIZE FRANCUSKE – STATUS ZAPOSLENIH

7.1 Predstavništvo

a) Grupa AFD i Ekspertiza Francuske imaju pravo da, u pojednostavljenoj proceduri, otvore jedno ili više predstavništava u Podgorici ili bilo kojem drugom mjestu u Crnoj Gori (u daljem tekstu "**Predstavništvo**"), radi obavljanja aktivnosti definisnim ovim Sporazumom.

b) Vlada Crne Gore će olakšati otvaranje i poslovanje Predstavništva u skladu sa ovim Sporazumom.

c) Predstavništva Grupe AFD i Ekspertiza Francuske u Crnoj Gori su zadužena za identifikaciju projekata koje bi Grupa AFD ili Ekspertiza Francuske, mogle da implementiraju u Crnoj Gori, za pripremu i pregovore o dokumentima u vezi sa tim projektima, kao i za praćenje njihove realizacije.

Samo poslovna sjedišta AFD-a i Ekspertize Francuske u Francuskoj su zadužena (i) za proceduru instrukcije projekata, (ii) ocjenu projekata, (iii) odluke o finansiranju, (iv) uplatu sredstava i (v) praćenje otplate.

U skladu sa odredbama člana 4 ovog Sporazuma (*Odsustvo primjene bankarske regulative*), aktivnosti Predstavništava ne podliježu zakonima, ni propisima koji se primjenjuju na banke koje posluju u Crnoj Gori. Ne smatra se da Grupa AFD, ni Ekspertiza Francuske, niti njihova Predstavništva imaju status stalne institucije u Crnoj Gori u smislu poreskih propisa, te se stoga prihodi Grupe AFD i Ekspertize Francuske ne pripisuju njihovim Predstavništvima u smislu člana 3.1. ovog Sporazuma.

d) Predstavništvo uživa sljedeće olakšice:

- oslobađanje plaćanja carine, poreza i obaveza naplate, ili plaćanja carine ili poreza na opremu potrebnu za rad Predstavništva, kao i na obnavljanje te opreme;
- oslobađanje plaćanja poreza uključujući, ukoliko je primjenljivo, i porez na dodatu vrijednost (ili njegov ekvivalent) na kupovine koje Predstavništvo obavlja za e sprovođenje svojih aktivnosti u Crnoj Gori;
- oslobađanje plaćanja direktnih i indirektnih poreza, taksi, doprinosa bilo koje vrste, na ime plata i zarada koje Grupa AFD i Ekspertiza Francuske isplaćuju svojim zaposlenim koji nijesu državljani ili rezidenti Crne Gore (u daljem tekstu **“Inostrani zaposleni”**);
- Predstavništva, njihove prostorije, imovina i kapital, gdje god da se nalaze i ko god da je vlasnik, izuzeti su od pretresanja, zaplijene, oduzimanja imovine i svih drugih vidova prinudnog, administrativnog, sudskog ili zakonskog izvršenja;
- prepiska i arhiva Predstavništva, i uopšte sva dokumenta koja posjeduje ili čuva, su nepovrediva gdje god da se nalaze, a predstavnici crnogorskih vlasti ne smiju da stupe u prostorije Predstavništva bez prethodnog odobrenja AFD-a ili Ekspertize Francuske;
- dugovi, potraživanja i druge obaveze koje proizilaze iz ugovora o kreditu, subvencija ili garancija koje su Grupa AFD ili Ekspertiza Francuske odobrile ili kojima upravljaju, uživaju potpunu zaštitu od svakog vida konfiskovanja, oduzimanja ili mjere prinudnog izvršenja bilo koje vrste koja bi mogla da bude pokrenuta protiv Grupe AFD, Ekspertize Francuske ili njenih Predstavništava.

e) Vlada Crne Gore se obavezuje da neće izvršiti nacionalizaciju, eksproprijaciju imovine, aktive i sredstava Grupe AFD, Ekspertize Francuske i njihovih Predstavništava, te da neće preduzimati nikakve mjere koje mogu imati za posljedicu nemogućnost korišćenja pomenutih aktiva i sredstava, njihovu nacionalizaciju ili eksproprijaciju. Ukoliko se mjera ovakve vrste usvoji iz razloga od opšteg značaja, Grupi AFD i Ekspertizi Francuske će biti dodijeljena odgovarajuća finansijska naknada štete, bez odlaganja i u slobodno konvertibilnoj valuti. Iznos obeštećenja će biti zajednički određen prema tržišnoj cijeni utvrđenoj nezavisno, a .prihvaćenoj od obje Strane.

7.2 Inostrani zaposleni

a) Grupa AFD i Ekspertiza Francuske određuju broj i kvalifikacije zaposlenih lica koja nemaju crnogorsko državljanstvo, niti dozvolu boravka u Crnoj Gori(u daljem tekstu **„Inostrani zaposleni“**), za koje smatraju da će biti neophodni za nesmetano funkcionisanje Predstavništva.

Grupa AFD i Ekspertiza Francuske će snositi cjelokupne troškove zarada, naknada i troškove prevoza Inostranih zaposlenih. Takvi zaposleni su korisnici socijalnog i penzijskog osiguranja u Francusko, te ne podliježu odredbama u toj oblasti koje bi mogle da se primenjuju u Crnoj Gori. Naročito, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske ne treba da plaćaju doprinose koje inače plaća poslodavac u okviru socijalnog osiguranja u Crnoj Gori niti porez koji se odnosi na plate

b) Vlada Crne Gore će olakšati ulazak, izlazak, kretanje, boravak inostranim zaposlenima, njihovim supružnicima i partnerima, kao i svim članovima njihove uže porodice.

c) Vlada Crne Gore dodjeljuje inostranim zaposlenima, njihovim supružnicima i partnerima, kao i svim članovima njihove uže porodice sljedeće povlastice i imunitete.

- izdavanje odobrenja koje strancu omogućava ulazak, boravak i tranzit preko teritorije Crne Gore (Viza);
- pravo da bez plaćanja uvoznih dažbina uvezu namještaj i lične stvari prilikom prvog preuzimanja dužnosti u Republici Crnoj Gori;
- izdavanje svih potrebnih odobrenja za slobodan prenos ličnih stvari pri ulasku u Crnu Goru, kao i pri izlasku;
- izdavanje inostranim zaposlenima, njihovim supružnicima i partnerima, kao i svim članovima njihove uže porodice dozvole za privremeni boravak do jedne godine, sa mogućnošću produženja. Ukoliko supružnik, partner ili član uže porodice inostranog zaposlenog radi u okviru Grupe AFD i Ekspertiza Francuske ovaj rad može da obavlja bez posebne radne dozvole, isto kao i Inostrani zaposleni, a ukoliko rad obavlja kod drugog poslodavca u Crnoj Gori, onda mora da reguliše dozvolu za privremeni boravak i rad (radna dozvola), u skladu sa zakonima Crne Gore.

d) Vlada Crne Gore odobrava inostranim zaposlenima sljedeće povlastice i imunitete:

- oslobađanje od poreza na dohodak i od svih drugih sličnih poreza koji se odnose na zarade i nadoknade koje im se isplaćuju na osnovu poslova koje obavljaju za Grupu AFD i Ekspertizu Francuske u Republici Crnoj Gori;
- imunitet od pravnog postupka za radnje izvršene u vršenju svojih funkcija. Ovi imuniteti ih ne mogu izuzeti od jurisdikcije francuske strane.

7.3 Crnogorsko osoblje ili rezidenti zaposleni

U okviru svojih aktivnosti u Crnoj Gori, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske mogu da zapošljavaju crnogorske državljane, ili lica sa stalnim boravkom u Crnoj Gori, u skladu sa zakonima i propisima Crne Gore koji regulišu oblast radnog prava i socijalnog osiguranja.

Ovi zaposleni uživaju imunitet od pravnih postupaka isključivo za radnje izvršene u vršenju svojih funkcija.

7.4 Privremene misije u Crnoj Gori

Kako bi sprovela svoje aktivnosti u Crnoj Gori, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske mogu da pošalju privremene misije u Crnu Goru, ili da ovlaste konsultante da prikupe informacije potrebne za pripremu i/ili realizaciju projekata.

Vlada Crne Gore takođe preduzima potrebne mjere kako bi članovi privremenih misija dobili po skraćenoj proceduri odobrenja neohodna za ulazak u zemlju, boravak i izlazak sa teritorije Crne Gore.

Što se tiče imigracionih propisa, članovi ovih privremenih misija podliježu propisima koji se primjenjuju na osoblje pri misijama međunarodnih razvojnih finansijskih institucija koje obavljaju aktivnosti u Crnoj Gori.

Vlada Crne Gore odobrava članovima ovih privremenih misija privilegije i imunitete koje imaju eksperti u skladu sa članom IV Konvencije o privilegijama i imunitetima UN iz 1946. godine. Ovi imuniteti ih ne mogu izuzeti od jurisdikcije francuske strane.

ČLAN 8 – SPROVOĐENJE SPORAZUMA

8.1. Kako bi olakšala procedure koje Grupa AFD i Ekspertiza Francuske treba da izvrše za sprovođenje svojih aktivnosti, Crna Gora će svojim institucijama dostaviti sve potrebne informacije kako bi omogućila potpuno izvršenje ovog Sporazuma u najkraćem mogućem roku. Crna Gora će takođe preduzeti sve unutrašnje mjere neophodne za tu svrhu.

8.2. Počev od datuma stupanja ovog Sporazuma na snagu, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske ovlašćeni su da daju na uvid ovaj Sporazum ili da predaju njegovu kopiju bilo kom nadležnom organu, funkcioneru i uopšte bilo kom organu državne uprave u Crnoj Gori. Kako bi se omogućilo da korisnici finansiranja koje dodeljuje AFD i Ekspertiza Francuske ili saugovarači Grupe AFD i Ekspertize Francuske zahtijevaju primjenu prava navedenih u ovom Sporazumu, Grupa AFD i Ekspertiza Francuske imaju pravo da predaju jedan primerak ovog Sporazuma tim korisnicima ili saugovaračima kako bi mogli da ga predaju odgovarajućim nadležnim organima.

Nijedna zakonska, regulatorna ili druga odredba koja stupa na snagu nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma neće ugroziti prava i povlastice Grupe AFD ili Ekspertize Francuske predviđene ovim Sporazumom.

ČLAN 9 – STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE, OTKAZ I IZMJENE

9.1 Stupanje na snagu

Svaka Strana će obavijestiti drugu Stranu pisanim putem o završetku unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu Sporazuma dok će on stupiti na snagu prvog dana drugog mjeseca od dana prijema posljednjeg obavještenja.

Odmah po stupanju ovog Sporazuma na snagu, Vlada Crne Gore će u skladu sa članom 102 Povelje Ujedinjenih Nacija pristupiti registraciji ovog Sporazuma pri Sekretarijatu Ujedinjenih Nacija. Vlada Republike Francuske će biti obaviještena o toj registraciji dostavljanjem broja registracije Ujedinjenih Nacija, čim Sekretarijat Ujedinjenih Nacija primi potvrdu.

Ovaj Sporazum se primjenjuje na tekuće ugovore koje Grupa AFD ili Ekspertiza Francuska imaju u Crnoj Gori, a čije je izvršenje u toku.

9.2 Izmjene i dopune

Strane mogu da, u bilo kom trenutku i zajedničkim dogovorom, u pisanoj formi izmijene i dopune ovaj Sporazum. Izmjene i dopune počinju da proizvode pravno dejstvo pošto svaka od Strana sprovede neophodne interne procedure i činiće sastavni dio ovog Sporazuma.

9.3 Rješavanje sporova

Strane će mirnim putem rješavati sve sporove koji proističu iz tumačenja ili primjene ovog Sporazuma, eventualnih dodatnih sporazuma i svih pitanja koja se odnose na Grupu AFDi Ekspertizu Francuske, na Predstavništva ili odnose između Vlade Francuske i Vlade Crne Gore, u vezi sa ovim Sporazumom, direktnim pregovaranjem diplomatskim putem.

9.4 Trajanje i otkaz

Ovaj Sporazum je zaključen na neodređeno vrijeme, ali ne duže od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Svaka od Strana može da ga otkaže u bilo k preko diplomatskim putem uz otkazni rok od šest (6) mjeseci. U tom slučaju, Sporazum prestaje da važi u roku od šest (6) mjeseci po prijemu obavještenja. Otkazivanje ovog Sporazuma neće imati uticaj na ugovorene aktivnosti čije je izvršenje u toku, a koje su zaključene u toku perioda važenja i ovog Sporazuma.

Sačinjeno u, dana, u dva originalna primjerka, svaki na francuskom i na crnogorskom jeziku, pri čemu su obje verzije jednako vjerodostojne.

ZA VLADU REPUBLIKE FRANCUSKE

ZA VLADU CRNE GORE